

WOJEWODA ŁÓDZKI

SO-II.431.19.2024

Łódź, dnia 23 maja 2025 r.

**Pan
Kamil Ślusarczyk
Wójt Gminy Ręčno**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) w związku z art. 5 ust. 2 oraz art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 736), zespół kontrolerów w składzie:

Marta Józwiak – starszy inspektor wojewódzki w oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich (obecnie w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców) Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów, Magdalena Roczek-Cieślakowska – główny specjalista w oddziale spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich (obecnie w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców) Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera, przeprowadził kontrolę prawidłowości realizacji zadań z zakresu ewidencji ludności przez Wójta Gminy Ręčno.

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Wójt Gminy Ręčno – Pan Kamil Ślusarczyk, a w okresie objętym niniejszą kontrolą kierownikiem jednostki kontrolowanej był Wójt Gminy Ręčno – Pan Piotr Łysoń. Czynności kontrolne zostały rozpoczęte w dniu 18 listopada 2024 r. i zakończone w dniu 18 stycznia 2025 r., przeprowadzone były w formie zdalnej. Kontrola objęła swym zakresem przestrzeganie przepisów prawa w zakresie ewidencji ludności zawartych w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi – Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel. (+48) 42 664 17 68

Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/skrytka, www.gov.pl/web/uw-lodzki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce Ochrona danych osobowych w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim.

Podczas kontroli sprawdzono prawidłowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych i prawidłowość udostępniania danych osobowych z zakresu ewidencji ludności.

Mając na uwadze dokonane podczas kontroli ustalenia stwierdzono, iż zadania objęte kontrolą w zakresie prowadzonych postępowań meldunkowych w zdecydowanej większości były realizowane niezgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności oraz ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, obowiązującymi w okresie poddanym kontroli. Na 3 skontrolowane postępowania w sprawach meldunkowych we wszystkich doszło do naruszenia procedury administracyjnej, choć należy podkreślić, iż nie w każdym badanym aspekcie. W przypadku natomiast udostępniania danych, stwierdzono iż zadania objęte kontrolą w zakresie udostępniania danych we wszystkich sprawach były realizowane w większości zgodne z art. 46 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

W zakresie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych, w 2023 r. przeprowadzono 3 postępowania zakończone decyzją administracyjną. We wszystkich kontrolowanych sprawach decyzja została wydana przez osobę upoważnioną do działania w imieniu Wójta Gminy Ręčno. Sprawdzono dokumentację dotyczącą 3 spraw. Skontrolowano postępowania pod kątem spełnienia wymogów proceduralnych, uregulowanych w przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

Sprawdzono między innymi dokonywanie przez organ meldunkowy oceny formalnej wniosku i legitymacji procesowej wnioskodawcy do wszczęcia postępowania, prawidłowość ustalenia stron, prawidłowość przeprowadzenia postępowania dowodowego, wywiązanie się z obowiązku zapewnienia stronom czynnego udziału w prowadzonym postępowaniu, terminowość załatwiania prowadzonych spraw, prawidłowość sporządzania decyzji oraz doręczania pism i decyzji stronom postępowania.

W większości kontrolowanych spraw, jednostka kontrolowana prawidłowo dokonywała oceny formalnej wniosków inicjujących postępowania administracyjne i poprawnie ustaliła strony procesowe. Jednakże w sprawie zakończonej wydaniem decyzji o sygnaturach USC.5343.2.2023 i USC.5343.3.2023 organ meldunkowy prowadził jedno postępowanie o wymeldowanie dwóch dorosłych osób oraz małoletniego. Złożony wniosek dotyczący dwóch dorosłych osób wraz z małoletnim winien być procedowany oddzielnie tj. osobno dla matki wraz z małoletnim i dla drugiej osoby dorosłej, jednak bez konieczności składania odrębnego wniosku. Powyższe implikowało konieczność uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie drugiej decyzji zgodnie z cz. I pkt 53 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie

skarbowej. Wnioskodawca winien zostać poinformowany o konieczności uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie drugiej decyzji administracyjnej, powyższego organ jednak nie uczynił. Jak wskazuje art. 261§1 Kpa jeżeli strona nie wpłaciła należności tytułem opłat i kosztów postępowania, które zgodnie z przepisami powinny być uiszczone z góry, organ administracji publicznej prowadzący postępowanie wyznaczy jej termin do wniesienia tych należności. Termin ten nie może być krótszy niż siedem dni, a dłuższy niż czternaście dni. Jeżeli w wyznaczonym terminie należności nie zostaną uiszczone, podanie podlega zwrotowi lub czynność uzależniona od opłaty zostanie zaniechana (art. 261§2 Kpa). W aktach kontrolowanej sprawy brak dowodu uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie drugiej decyzji administracyjnej oznaczonej nr USC.5343.3.2023 oraz brak jest wezwania do jej wniesienia wraz ze stosownym pouczeniem, co stanowi naruszenie art. 261§1 Kpa oraz art. 261§2 Kpa.

Na uwagę zasługuje także fakt stosowania przez jednostkę kontrolującą praktyki prowadzenia jednego postępowania administracyjnego w stosunku do kilku pełnoletnich stron (mających być ewentualnie wymeldowanymi). Założenie z góry, iż w stosunku do każdej z nich ustalony zostanie tożsamy stan faktyczny jest zbyt daleko idące. Art. 62 Kpa, z którego wynika, iż w sprawach, w których prawa lub obowiązki stron wynikają z tego samego stanu faktycznego oraz z tej samej podstawy prawnej i w których właściwy jest ten sam organ administracji publicznej, można wszcząć i prowadzić jedno postępowanie dotyczące więcej niż jednej strony, może mieć zastosowanie jedynie wówczas, gdy zostały spełnione warunki w nim opisane. Akta sprawy nr USC.5343.2.2023, która została zakończona wydaniem dwóch decyzji (decyzja nr USC.5343.2.2023 i USC.5343.3.2023) – o wymeldowaniu osoby dorosłej z małoletnim i o wymeldowaniu drugiej dorosłej osoby, nie pozwalają uznać, iż prawa lub obowiązki tych osób wynikały z tożsamego stanu faktycznego. Spełnienie przez dwie dorosłe osoby przesłanek uzasadniających ich wymeldowanie winno być rozpatrywane w sposób zindywidualizowany dla każdej z nich z osobna (w kontekście okoliczności opuszczenia lokalu, dobrowolności i trwałości opuszczenia, okoliczności przeniesienia centrum życiowego, zamiaru powrotu do zamieszkiwania, partycypacji w kosztach itp.). O ile uznać można, iż w sprawie USC.5343.2.2023 prowadzone postępowanie w większości było prowadzone zgodnie z procedurą Kpa, to w stosunku do drugiej osoby do wymeldowania, która powinna zostać oznaczona i prowadzona jako sprawa nr USC.5343.3.2023 nie dochowano procedury Kpa w wielu kontrolowanych aspektach. W tym przypadku można byłoby wykorzystać materiał dowodowy zgromadzony w sprawie USC.5343.2.2023. Ponadto nie ustalono w stosunku do drugiej osoby do wymeldowania jej faktycznego miejsca zamieszkania (nie odebrała żadnej korespondencji osobiście) oraz stanu faktycznego. Prowadzenie jednego postępowania

w odniesieniu do dwóch dorosłych osób w tym przypadku nie było zatem uzasadnione i jako takie skutkuje naruszeniem art. 62 Kpa. Mając na uwadze powyższe, wniosek oznaczony sygnaturą USC.5343.2.2023 należy potraktować jako dwie odrębne sprawy.

Zgodnie z art. 28 Kpa – stroną postępowania administracyjnego jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. W sprawach z zakresu ewidencji ludności obowiązkiem organu meldunkowego jest ustalenie, czy wnioskodawca posiada tytuł prawny do lokalu. W świetle art. 28 ust. 2b ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do lokalu może być w szczególności umowa cywilnoprawna, odpis z księgi wieczystej albo wyciąg z działów I i II księgi wieczystej, decyzja administracyjna lub orzeczenie sądu.

Kontroli podlegały dokumenty potwierdzające tytuł prawny do lokalu w sprawach nr USC.5343.2.2023, USC.5343.3.2023, USC.5343.4.2023. Do akt sprawy USC.5343.2.2023 oraz USC.5343.3.2023 załączono uwierzytelnioną kserokopię postanowienia łącznego wydanego przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim sygn. akt I Ns 1104/08 dotyczącego podziału majątku wspólnego byłych małżonków, natomiast z dokumentu nie wynika adres, z którego miało nastąpić wymeldowanie tj. ul. Mokra 2, 97-510 Ręčno. Do wniosku w/w spraw dołączono wydruk treści księgi wieczystej Nr PT1P/00009654/8, który wskazuje numery zabudowanych działek oznaczone nr 136/2 Ręčno oraz nr 136/3 Ręčno. Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić brak powiązania adresu - ul. Mokra 2, 97-510 Ręčno z konkretnym numerem działki. W sprawie USC.5343.4.2023 organ gminy również przyjął do wniosku o wymeldowanie z pobytu stałego dokumenty z których nie wynika adres, z którego miało nastąpić wymeldowanie, tj. umowa przekazania posiadania gospodarstwa rolnego oraz akt własności ziemi sygn. akt 4510/7503/75 - brak powiązania adresu z konkretnym numerem działki.

W wyniku powyższego w sprawach nr USC.5343.2.2023, USC.5343.3.2023 oraz USC.5343.4.2023 brak jest powiązania działki z adresem, z którego ma nastąpić wymeldowanie oraz brak jakiegokolwiek adnotacji o przeprowadzanej przez organ meldunkowy weryfikacji dokumentów potwierdzających legitymację procesową.

Należy nadmienić, że jednostka samorządu terytorialnego na podstawie dostępnych rejestrów ma możliwość tej weryfikacji.

Brak weryfikacji i stosownej adnotacji stanowi więc naruszenie art. 14 § 1a Kpa dotyczące zasady pisemności („sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej (...)”) oraz art. 72 Kpa dotyczący czynności organu

administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, które utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności.

W sprawach administracyjnych wszczętych na żądanie strony, po stronie wnioskodawcy leży wykazanie interesu prawnego we wskazanych przez ustawodawcę przepisach szczególnych, natomiast obowiązkiem organu meldunkowego jest ustalenie/zweryfikowanie, czy dokument przedstawiony przez wnioskodawcę można uznać za dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu w myśl przepisu art. 28 ustawy o ewidencji ludności.

Przechodząc do kolejnego zagadnienia należy wskazać, że organ gminy we wszystkich kontrolowanych sprawach prawidłowo zawiadomił strony postępowania o wszczętym postępowaniu, zgodnie z przepisem art. 61 §4 Kpa.

Dalej w sprawach USC.5343.2.2023, USC.5343.3.2023 doszło do naruszenia art. 79 §1 Kpa przez organ meldunkowy, który nie zawiadamiał skutecznie wszystkich stron postępowania o podejmowanych czynnościach dowodowych takich jak przesłuchanie świadków czy oględzin lokalu, czym uniemożliwił stronom wypowiedzenie się co do przeprowadzonych dowodów. Znajdujące się ww. aktach zwrotne potwierdzenia odbioru korespondencji zawiadamiającej stronę do wymeldowania o przeprowadzeniu czynności dowodowych wskazują, że nie został zachowany termin wynikający z art. 79 §1 Kpa, zgodnie z którym: *„Strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem”*. Mając zatem na względzie art. 44 Kpa, zgodnie z którym doręczenie niepodjętej przesyłki następuje z upływem ostatniego dnia 14-dniowego okresu przechowywania pisma w placówce pocztowej i analizując stemple znajdujące się na zwróconych kopertach należy uznać, iż organ prowadzący postępowanie nie dołożył należytej staranności w ustaleniu daty przeprowadzenia dowodu uwzględniając właśnie możliwość (konieczność) doręczenia „zastępczego”.

Powyżej wskazane naruszenie art. 79 Kpa, który nakłada na organ obowiązek zapewnienia czynnego udziału w postępowaniu przez zawiadomienie stron o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu przynajmniej na siedem dni przed terminem spowodowało, że został naruszony art. 81 Kpa, który stanowi, że okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów. Obowiązek przestrzegania zasady czynnego udziału spoczywa na organie administracyjnym, organ jest zobowiązany do podjęcia działań, mających na celu zapewnienie stronom prawa czynnego uczestnictwa w postępowaniu. Odstąpienie od tej zasady możliwe jest

tylko wówczas, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzi lub z powodu grożącej niepowetowanej straty materialnej.

W wymienionych sprawach przesłuchanie świadków oraz czynność z oględzin lokalu odbyło się bez udziału jednej ze stron.

Przechodząc dalej należy zwrócić uwagę, iż protokoły z przesłuchania świadków, a także oględzin lokalu, zostały sporządzone z naruszeniem art. 68§1 Kpa we wszystkich kontrolowanych sprawach (USC.5343.2.2023, USC.5343.3.2023, USC.5343.4.2023). W tym miejscu należy przypomnieć, że zgodnie z art. 67 Kpa organ administracji publicznej sporządza zwięzły protokół z każdej czynności postępowania, mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że czynność została w inny sposób utrwalona na piśmie. Protokół sporządza się w szczególności z przyjęcia wniesionego ustnie podania, przesłuchania strony, świadka i biegłego, oględzin i ekspertyz dokonywanych przy udziale przedstawiciela organu administracji publicznej, rozprawy oraz ustnego ogłoszenia decyzji czy postanowienia. Wymogi formalne protokołu określa art. 68 Kpa: *„Protokół sporządza się tak, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby”* (art. 68§1). *„Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności urzędowej, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy omówić w protokole”* (§2). *„Protokół przesłuchania powinien być odczytany i przedstawiony do podpisu osobie zeznającej niezwłocznie po złożeniu zeznania”* (art. 69§1 Kpa).

Tymczasem z protokołów sporządzonych w powyższych sprawach nie wynika o której godzinie odbyła się czynność przeprowadzenia dowodu (USC.5343.2.2023, USC.5343.3.2023, USC.5343.4.2023), czy strony były obecne przy przeprowadzaniu danej czynności dowodowej oraz czy zostały prawidłowo powiadomione (USC.5343.2.2023, USC.5343.3.2023, USC.5343.4.2023). Dotyczy to zarówno sporządzonych protokołów z przesłuchań świadków oraz protokołów z oględzin. W przypadku uczestniczenia stron, powinny one po odczytaniu protokołu złożyć pod nim swoje podpisy, natomiast odmowę lub brak podpisu należy omówić w protokole (art. 68§2 Kpa). W przypadku spraw USC.5343.2.2023, USC.5343.3.2023, USC.5343.4.2023 formularz protokołu z oględzin nie zawierał elementu dotyczącego odczytania sporządzonego protokołu wszystkim obecnym osobom, biorącym udział w czynności urzędowej.

Dodatkowo w protokole z przesłuchania świadka w sprawie USC.5343.4.2023 doszło do braku staranności w jego sporządzeniu tj. wpisano różne imiona świadka. Natomiast

w przypadku protokołu z oględzin lokalu odnotowano zgłoszenie o powołaniu na przesłuchanie świadka, natomiast brak jest adnotacji o osobie zgłaszającej świadka na przesłuchanie oraz o osobie która sporządziła tę adnotację.

Z uwagi na omówione wyżej naruszenia procedury administracyjnej (w szczególności art. 68 Kpa, art. 79 Kpa oraz art. 81 Kpa we wszystkich kontrolowanych sprawach), jeżeli odrzucimy zeznania świadków, jak również dowód z przeprowadzonych oględzin lokalu, to materiał dowodowy pozostanie szczątkowy, niewystarczający do ustalenia stanu faktycznego, a tym samym wydania merytorycznego rozstrzygnięcia. Konsekwencją powyższego jest naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie art. 7 i art. 77.

W sprawie nr USC.5343.3.2023 i USC.5343.4.2023 nie podjęto należytych czynności w celu zapewnienia stronom udziału w postępowaniu. Jak bowiem wynika z analizy akt ww. spraw, korespondencja kierowana do strony, o której wymeldowanie wnoszono – nie była podejmowana przez nią osobiście. Za każdym razem korespondencja była odbierana przez dorosłego domownika. Zgodnie z art. 42§1 Kpa pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy [...]. Tymczasem organ meldunkowy nie podjął żadnych działań w celu ustalenia aktualnego miejsca zamieszkania strony, czy też adresu do korespondencji. Z akt w/w spraw nie wynika, by strona upoważniła konkretną osobę do odbioru korespondencji. Osoba do wymeldowania nie odebrała osobiście żadnego pisma organu meldunkowego, a korespondencję każdorazowo odbierały różne osoby, zamieszkujące pod wskazanym adresem z osobą do wymeldowania. Ponadto organ meldunkowy posiadał informację, iż osoba do wymeldowania zamieszkuje w innym mieście (podano pełny adres zamieszkania), a obecnie przebywa ona w Holandii, a pomimo to nie wyjaśnił tej kwestii i każdorazowo wysyłał korespondencję na wskazany przez wnioskodawcę adres. W tej sytuacji organ meldunkowy powinien zastosować art. 34§1 Kpa (czego nie uczynił), zgodnie z którym organ administracji publicznej winien wystąpić do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych, o ile przedstawiciel nie został już wyznaczony. Biorąc powyższe pod uwagę, doszło również do naruszenia art. 10 Kpa, gdyż organ prowadzący postępowanie nie zapewnił stronom czynnego w nim udziału. To z kolei implikuje stwierdzenie, że bez własnej winy strony nie brały udziału w postępowaniu i może stanowić podstawę do jego wznowienia (art. 145§1 pkt 4 Kpa) o ile z takim żądaniem by wystąpiły (art. 147 Kpa), przy pozytywnym zweryfikowaniu pozostałych wymogów formalnych.

Działanie organu prowadzącego spowodowało powstanie nieprawidłowości, której konsekwencją jest naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie: art. 10, art. 34, art. 42 – 44 działu I, rozdziału 8 Kpa w zakresie doręczeń.

We wszystkich wydanych przez organ meldunkowy decyzjach, rozstrzygnięcia zawierały wszystkie elementy określone w art. 107 Kpa. Zaznaczyć także należy, iż w Systemie Rejestrów Państwowych prawidłowo była odnotowywana data wykonania decyzji administracyjnych. Należy również wspomnieć (choć nie podlega to ocenie niniejszej kontroli), że układ elementów określonych w art. 107 Kpa jest niewłaściwy, tj. że po części uzasadniającej wydane rozstrzygnięcie powinno znaleźć się pouczenie, czy i w jakim trybie służy odwołanie, a następnie podpis organu wydającego decyzję. Art. 107 Kpa wskazuje prawidłową kolejność elementów jakie powinna zawierać decyzja administracyjna.

Organ gminy w wszystkich postępowaniach dopuścił się naruszenia art. 35 i art. 36 Kpa. Wskazać należy, iż zakończenie w sprawie czynności dowodowych nie jest równoznaczne z załatwieniem sprawy w terminie, organ wyznaczając zatem stronom termin w celu wypełnienia dyspozycji określonej w art. 10 Kpa winien tym samym postępowanie przedłużyć, czego nie uczynił, co spowodowało naruszenie przepisów art. 35 i art. 36 Kpa. Zgodnie bowiem z przepisem art. 35 Kpa załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. O każdym zaś przypadku niezałatwienia sprawy w ww. terminie, organ administracji publicznej obowiązany jest, zgodnie z przepisem art. 36 Kpa, zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy, a także pouczyć o możliwości wniesienia ponaglenia.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na oznaczenia prowadzonych spraw. Zauważono, że w pismach pojawiają się różne sygnatury, kolejne numery lub ich brak. Powoduje to, iż akta przestają być czytelne, a strony postępowania nie wiedzą, pod jakim numerem/sygnaturą akt prowadzona jest ich sprawa. Na przykład w sprawie oznaczonej jako USC.5343.2.2023 w piśmie z dnia 20 września 2023 r. zatytułowanym „zawiadomienie” pojawił się znak USC.5343.2.2023/I, dalej w piśmie z dnia 10 października 2023 r. zatytułowanym „zawiadomienie” pojawił się znak USC.5343.5.2023, dalej w piśmie z dnia 10 października 2023 r. zatytułowanym „wezwanie” – brak numeru, w piśmie z dnia 13 listopada 2023 r. zatytułowanym „zawiadomienie” – brak numeru, w decyzji z dnia 28 listopada 2023 r. dotyczącej osoby dorosłej z małoletnim widnieje znak USC.5343.2.2023, w decyzji z dnia 28 listopada 2023 r. dotyczącej tylko osoby dorosłej widnieje znak USC.5343.3.2023.

W kolejnej kontrolowanej sprawie oznaczonej sygn. akt USC.5343.4.2023 zachodzi taka sama praktyka oznaczania jak powyżej.

Reasumując, powstałe w kontrolowanych sprawach nieprawidłowości w konsekwencji doprowadziły do naruszenia art. 7, art. 10, art. 14, art. 34, art. 35, art. 36, art. 42-44, art. 61a, art. 62, art. 67, art. 68, art. 72, art. 77, art. 79, art. 81, art. 85 i art. 261 Kpa, a także przepisów dotyczących doręczania pism (rozdział 8 Kpa) oraz art. 28 ustawy o ewidencji ludności, zaś przyczyną powstałych nieprawidłowości było niedołożenie należytej staranności w stosowaniu przepisów Kpa oraz przepisów ustawy merytorycznej, a osobą odpowiedzialną jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Ręcznie.

Reasumując, mając na uwadze powyższe działalność organu gminy w zakresie prowadzonych postępowań meldunkowych oceniono negatywnie.

Należy wspomnieć o sprawie oznaczonej sygn. USC.5343.1.2023, która nie podlegała kontroli, ponieważ zakończyła się w 2024 r.

W zakresie prowadzonej kontroli weryfikacji poddano dokumentację dotyczącą 9 wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, na podstawie art. 46 ustawy o ewidencji ludności.

W tym miejscu należy wspomnieć, że sprawa oznaczona sygn. USC.5345.10.2023 dotyczyła udostępnienia informacji z koperty dowodowej, w związku z tym nie podlegała niniejszej kontroli.

Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, na podstawie art. 46 ustawy o ewidencji ludności, we wszystkich kontrolowanych przypadkach odbywało się w oparciu o wnioski zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Cyfryzacji z dnia 14 lipca 2022 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych.

W każdej kontrolowanej sprawie stwierdzono, że osoba udostępniająca dane osobowe posiadała stosowne umocowanie Wójta Gminy Ręčno wynikające z upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.

We wszystkich skontrolowanych sprawach wnioskodawcy prawidłowo uzasadnili potrzebę uzyskania danych osobowych.

W zdecydowanej większości skontrolowanych przypadków wnioski pochodziły od podmiotów wymienionych w art. 46 ust. 1 pkt 3 ustawy o ewidencji ludności, którym dane udostępniane są nieodpłatnie. Jeden wniosek pochodził od podmiotu wymienionego w art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy o ewidencji ludności, którym dane udostępniane są odpłatnie.

Kolejnym aspektem, który podlegał kontroli, była weryfikacja zakresu udostępnienia danych osobowych zgodnie z żądaniem wnioskodawcy. Po dokonanej analizie dokumentacji we wszystkich sprawach organ gminy udostępniał dane nadmiarowo aniżeli wskazano w żądaniu.

Tak więc w sprawie USC.5345.1.2023 nadmiarowo udostępniono informacje o dowodzie osobistym, stanie cywilnym, dacie urodzenia, miejscu urodzenia, nazwisku rodowym. Dalej w sprawie USC.5345.2.2023 nadmiarowo udostępniono informacje o dowodzie osobistym, stanie cywilnym, dacie urodzenia, miejscu urodzenia, nazwisku rodowym i nr PESEL. W kolejnej sprawie USC.5345.3.2023 nadmiarowo udostępniono informacje o dowodzie osobistym, stanie cywilnym. W kolejnej sprawie USC.5345.4.2023 nadmiarowo udostępniono informacje o stanie cywilnym. W kolejnej sprawie USC.5345.5.2023 nadmiarowo udostępniono informacje o stanie cywilnym, miejscu urodzenia. W kolejnej sprawie USC.5345.6.2023 zakres żądanych danych obejmował min. informacje o zmianie nazwiska, czego organ nie udostępnił, natomiast nadmiarowo udostępniono informacje o stanie cywilnym, miejscu urodzenia. W kolejnej sprawie USC.5345.7.2023 nadmiarowo udostępniono informacje o stanie cywilnym, miejscu urodzenia. W sprawie USC.5345.8.2023 nadmiarowo udostępniono informacje o stanie cywilnym, miejscu urodzenia. Natomiast w sprawie USC.5345.9.2023 nadmiarowo udostępniono informacje o dowodzie osobistym, o stanie cywilnym, miejscu urodzenia, nazwisku rodowym oraz imiona rodziców.

Ponadto we wszystkich sprawach, z wyjątkiem sprawy USC.5345.3.2023, nadmiarowo udostępniano informacje o wyjeździe poza granice RP, gdyż brak informacji o wyjeździe poza granice RP też stanowi udostępnianie danych osobowych.

Wskazać należy, że organ udostępniający dane jest związany zakresem żądania strony i nie może udostępniać danych nieobjętych wnioskiem. Opisane powyżej nieprawidłowości polegające na udostępnieniu danych nieobjętych żądaniem, spowodowały naruszenie art. 47 ustawy o ewidencji ludności, zgodnie z którym dane jednostkowe z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL udostępnia się na wniosek, w którym – zgodnie z rozporządzeniem określającym jego wzór – zamieszcza się zakres żądanych danych o osobie, której wniosek dotyczy. Skoro postępowanie o udostępnianie danych wszczynane jest wyłącznie na wniosek, a organ udostępniający dane jest związany zakresem żądania strony, to nieprawidłowością będzie także udostępnienie przez organ danych w węższym zakresie, aniżeli oznaczony we wniosku (nieudzielenie informacji, o które wnioskowano).

W sprawach USC.5345.5.2023, USC.5345.6.2023, USC.5345.7.2023, USC.5345.8.2023 wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz

rejestr PESEL zostały złożone elektronicznie. Pracownik organu każdorazowo zweryfikował podpis elektroniczny przesłanego za pośrednictwem platformy ePUAP wniosku.

Przyczyną powstania nieprawidłowości w rozpatrywanych sprawach z zakresu udostępnienia danych osobowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL było niewłaściwe zastosowanie art. 47, stanowiący podstawę ubiegania się o udostępnienie danych. Powyższe skutkowało naruszeniami tego artykułu ustawy o ewidencji ludności. Osobą odpowiedzialną za wyżej wskazane naruszenia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Ręcznie realizujący zadania z zakresu udostępniania danych.

Reasumując, mając na uwadze powyższe ustalenia działalność organu gminy w zakresie udostępniania danych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z dokonanymi ustaleniami zobowiązuje do przestrzegania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy o ewidencji ludności. Zobowiązuje również Pana Wójta do zobligowania Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ręcznie wykonującego zadania z zakresu ewidencji ludności do przestrzegania przepisów ustawy o ewidencji ludności oraz Kodeksu postępowania administracyjnego.

W szczególności zaleca się:

- weryfikację przez jednostkę samorządu terytorialnego na podstawie dostępnych rejestrów przyjmowanych do spraw dokumentów potwierdzających tytuł prawny do lokalu celem ustalenia stron postępowania i legitymacji procesowej oraz sporządzanie adnotacji w tym zakresie,
- dostosowanie szablonów protokołów z przesłuchań, oględzin, kontroli meldunkowych zgodnie z art. 67 Kpa i 68 Kpa, (uwzględniając godzinę przeprowadzanej czynności, obecność stron i ich pełnomocników w dokonywanej czynności, odnotowywanie prawidłowości powiadomień o przeprowadzeniu dowodu wynikające z art. 79 Kpa oraz odnotowywanie odczytania sporządzonego protokołu wszystkim obecnym osobom, biorącym udział w czynności urzędowej),
- stosowanie zasady powiadamiania stron o miejscu i terminie przeprowadzanych dowodów przynajmniej na siedem dni przed, zgodnie z art. 79 Kpa z uwzględnieniem doręczenia zastępczego,
- bezwzględne przestrzeganie i stosowanie zasad doręczeń określonych w Kpa, w szczególności art. 44 Kpa - doręczenie zastępcze oraz zasad wynikających z rozdziału 8 Kodeksu postępowania administracyjnego,
- stosowanie zasady wynikającej z art. 10 Kpa tj. wywiązywanie się organu z obowiązku zapewnienia czynnego udziału stronom na każdym etapie prowadzonego postępowania,

- bezwzględne przestrzeganie przepisów wynikających z art. 35 i art. 36 Kpa,
- uporządkowanie oznaczeń (sygnatury) prowadzonych spraw,
- stosowanie zasady pisemności i adnotacji urzędowych zgodnie z art. 14 Kpa i art. 72 Kpa (notowanie wszelkich ustaleń dokonywanych w sprawie tj. z rozmów telefonicznych, sprawdzeń w dostępnych organowi rejestrach np. o wymeldowaniu się osób, wobec których prowadzone są postępowania o wymeldowanie, ustaleniu adresu świadka czy strony),
- bezwzględne stosowanie przepisu art. 47 ustawy o ewidencji ludności, stanowiącego podstawę ubiegania się o udostępnienie danych (organ udostępniający dane jest związany zakresem żądania strony i nie może udostępniać danych nieobjętych wnioskiem).

Jednocześnie proszę o poinformowanie o sposobie wdrożenia wskazanych wyżej zaleceń w ciągu trzydziestu dni od otrzymania niniejszego pisma.

Z up. Wojewody Łódzkiego
Marta Wojtaszewska
Zastępca Dyrektora Wydziału
Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/